

ELEK NAGYAPÓHOZ

Irta: PÉTERFFY LÁSZLÓ.

A debreceni Csokonai-kör ünnepi ülésén szavalta:
KERESZTESSY Mária.

Volt, hol nem volt... A kék hegyek honában,
Hová pihenni jár a képzelet,
Volt egy falucska. Benne barna házak...
Körötte vén fák hajtanak fejet.

A szélső házban pislá mécs világít;
Szétfoly az éjben sápadt aránya.
Bent késő órán nyugós bölcsőt ringat
S mig ring a bölcső, dalol egy anya:

Aludj, kicsim,
Anyád virrasztja álmod.
Mily jó piciny
Szárnyakon messze szállnod!
Hol zöld mezőn
Bodor báránka béget
S ölelkezőn
Tündérek várnak téged
Aludj, kicsim!

És, im, az ének zsongító varázsa
Könnyű álmopot hintett szerteszét.
Alszik a kised, — anyja sem különben,
Ölébe ejtve fáradt két kezét.

Hát egyszer csak varázsos zene csendül,
Mint fátyolos csilingelés, olyan...
S kápráztatón a kulcslyukon keresztül
A házba tör egy zengő fényfolyam.

S a fényfolyamban ing picinyke gálya
— Szemünk ilyet mesében hogyha lát —
Vitorlája csipkés viráglevélke
És árboca — fényes bogárkaláb.

Ezen utazgat a tündérr királynő,
Ha erre, arra éppen utja van,
Ezen jött most is éjén, fényen átal —
Kezében bot s egy csöpp tarisznya van.

A kis botot s a még kisebb tarisznyát
Elhelyezi a takaró felett.
S ajkán a szó, mikéntha gyöngy peregne,
A méznél édesebben megered:

„Ez itt varázshot és varázstarisznya,
Kicsinyke öble kincset rejteget...
Ha e fiu ellesi nyitja titkát,
Elbűvöl vele nagyot s gyermeket.“

Elhallgatott... Hajója tovaringott,
Magával huzván mind a fénygombolyt.
Utána csend... A mécs sercegve lobbant. —
S a házban ismét félhomály honolt.

A nő szeméről elriadt az álom.
— Galamb riad igy, ha jó orv-menyét. —

Körültekintett: álom-é? valóság?
És dörzsölgette ámuló szemét.

* * *

Azóta sok év hullt a végtelenbe.
Sok évnek ujult és fogyott a kinja...
A kised nőtt és im, csodák csodája!
Együtt nőtt vele bot meg a tarisznya.

Egy szép napon, mikor legénnyé serdült,
Keblén kabátját jobban összevonja
És utra kél. — Utána néz sokáig
Sajnálkozón faluja karsu tornya.

Megy, mendegél... A bot meg a tarisznya
Kiséri csak határról uj határra,
Előre tör és mindig csak előre!
Még ösztökéli, ha nehéz a pálya.

Megy, mendegél... A nagy vadonba ér el.
Csukottak ott az ablakok s a lelkek
Kibontja hát a bűbajos tarisznyát
És tartalmából jókedvűen szemelget.

Amint a kincsek napfényre kerülnek,
— Miként a „vasfü“ felnyitja a zárat —
Ugy nyílnak fel a jégpáncélu lelkek;
A rátartós góg most merő alázat.

Mily kincsek, óh! és micsodás világ ez!
Ezüst-patak kigyózik zöld mezőben.
Hús habjain szívárványszínbe tör meg
A napsugár, ha rátűz lemenőben.

A parti fák dus lombu sátorában
Tilinkót fuj „Mirkó király juhásza“,
Arany-báránka szökdécsel előtte. —
Odatapad, ki szőrét megtépázza.

Minő világ ez! — Tul az ifjuságon,
Midőn fáradt fejünkön több az ősz-szál,
Szívünkbe mégis mosolyogva lép be
„Többsincs királyfi“ és világszép „Nádszál“.

És kincseit a jó varázstarisznya
Bőséggel ontja rossznak úgy, mint jónak,
Pedig az ifju sem ifju azóta —
Mindenki hívja „Elek nagyapó“-nak.

* * *

Volt, hol nem volt... A kék hegyek honába,
Amelyért omlott „oly sok drága vér“,
Az ötven év küzdelmén átavesve,
A fáradt vándor újra visszatér.

Nyugszik a bot. De a varázstarisznya
Még egyre zengi bűbajos dalát,
Előkészítve a jó „Nagyapó“-nak
A boldog siker új f é l s z á z a d'át.

(Debrecen.)

A DEBRECZENI SZÉP NAPOKRÓL

Petőfi, az akkor még ismeretlen költő, fűtetlen szobában szenvedett át egy telet Debrecenben. Meg is énekelte. Ezzel a bus óhajjással kezdődik a vers: Hej, Debrecen, ha rád emlékezem! Azóta sok víz lefolyt Tiszán, Dunán, a Csokonai szülővárosában költőnek, írónak nagy a becsülete. Én, fájdalom csak két napig lehettem vendége e télen a kálvinista Rómának, de ennek a két napnak édes emléke siromig kísérne, bármily messze volna odáig.

Ezen a télen alig tudták jó barátaim és jó ismerőseim is, hogy Pesten vagyok: sok munkát vittem magammal, mit Kisbaczonban kellett volna elvégeznem, titkoltam hát, amennyire csak lehetett a pesti „pihenőt”. De Debreczen előtt nem rejthőzhettem el: régóta ígérem Szondy Györgynek, a C i m b o r a kitűnő tollu munkatársának, hogy egyszer, oly sok idő múltán el látogatok Debreczenbe, ahol éppen huszont évszázaddal ezelőtt jártam székely írók társaságában, hogy a debreczeni magyarok figyelmét az elhagyatott Székelyföld felé tereljem. Kéthárom télen találtam kibuvót, de végre is nem állhattam ellen a felém áradó nagy szeretetnek: egy szép reggelen (tavaszi reggel februárban!) vonatra ültem a keleti pályaudvaron, s verőfényes délben már ott is voltam debreczeni barátaim ölelő karjai közt.

Két nap s két éjszaka... Ugy elrepült, mint két pillanat. És beteljesedett rajtam ismét: Sorsát senki sem kerülheti el. Hiába adtam hirül írói pályám ötvenedik évfordulóján, tavaly télen, a Petőfi társaságban, hogy nem engedem jubiláltatni magamat, ime, a debreczeniek „csak azért is” megjubiláltak — az ötvenegyedik évfordulón.

Feledhetetlen szép és meleg volt a Csokonai kör ünnepi ülése, mely tisztán az én ötven évfordulómra szólt. A városi Zenede hangverseny termében folyt le az ünnepség, s a városi dalegylet nyitotta meg Csokonai halhatatlan dala, a Reményhez eléneklésével. Megnyitó beszédet Papp Károly dr. egyetemi tanár, a Csokonai kör elnöke mondott, nagy alaposággal s nagy szeretettel méltatva ötven éves írói munkásságomat. Keresztessy Mária, szép növendék leány, mély érzéssel szavalta el Péterffy László gyönyörű költeményét, melyet az újság élén olvashattok. Szon-

dy György pedig mint faültetőről mondott mesét nagyapóról, akinek nagyapja is faültető volt: juharmagot hozott a nagy Napoleon elleni háborúból s a francia juharmagot a kisbaczoni templom kertjében (amely szomszédos nagyapó kertjével) ültette el, Isten dicsőségére. Most én tartottam szabad előadást az erdélyi irodalomról s könnyekig megható ünnepléssel tüntetett ki a debreceni magyarság. Amit soha nem tettem, a végtelen hosszú taps után kénytelen voltam újra megjelenni az

A Többsincs királyfi debreceni szereplői.

(1928. február 24., 29. és március hó 1-én.)

Balról jobbra: Bakarasznai; Sándor Gyula; Habakuk: Adler Márta; Világszép Gyöngyvirág; Keresztessy Mária; Többsincs: Kovács János; Szondy György; Absolon király; Csáfordi Ernő; előtte: Drumó; Árkossy Margó; mögötte: Ács László sugó; Királyné; Aradi Vilma; Mirkó király; Pokoly László; Base Miklós rendező; Hájháj király; Parragh László. Ráki; Ormós Zsóka; Szélike; Kardos Eszter. Előtte: Villámgyors; Forray Judit. Világszép Miklós; Fuskás Árpád. Csumi; Kovács László. Udvarbéli; Varga István.

előadás befejeztével, s valóban, váratlan kitüntetés ért: a lelkes közönség egy emberként állt fel s tapsolt sokáig, sokáig...

Lehet-e ezt elfeledni?

Az ünnepség során két ízben ajándékozta meg a közönséget Ladányiné Kálmán Erzsébet urasszony műdalok művészi előadásával, s a városi dalegylet népdalegyveleggel fejezte be a feledhetetlen estét.

Azaz, hogy nem fejeződött be ezzel. Amikor oszlóban volt a közönség, a debreceni leányok és leánykák valóságos koszorúja vette körül nagyapót — autogrammért. Nem akarok nagyot mondani, de legalább százszor leírtam a nevemet. Ezuttal azonban kisült nagyapóról, hogy ő sem önzetlen: Csókért adtam minden autogrammot. És akadt ám olyan lány is, aki azt mondta: Adok én akár száz csókot is nagyapónak!

Természetesen, következett az éjjelutánba nyuló vacsora. De nagyapó azért kora reggel talpon volt, délelőtt kiment a híres Nagyerdőre, ahol valóságos világcsudát látott: 80 hold területen a debreczeni egyetem klinikái, oly felszereléssel, oly berendezéssel, hogy kerek e földön nem találod párját.

És most következett a második est. A Csokonai színházban a református leánygimnázium és a református főgimnázium növendékei előadták Elek nagyapó meseszínjátékát, a Többsincs királyfit s annak zenei részét a ref. tanítóképző zenekara játszotta. Bodnár Lajos zenetanár vezetésével. Hogy kik szerepeltek, láthatjátok a fénykép alatt. Hogy hogyan játszottak? Nagy lelkeséggel és feltűnő rátermettséggel. Megérdemelték, a zsufoolásig háromszor megtelt ház

közönségének szünni nem akaró tapsviharát meg a rengeteg bokrétát. Az én szerepem itt csak annyi volt, hogy elmondtam a színjáték keletkezésének történetét és ezzel kapcsolatosan beszéltem, mint mindenütt, ahol járok a szeretetről. Ezzel vezettem be az előadást. És befejeztem azzal, hogy rengeteg sok autogrammot osztottam ki a gyermekek közt, de nem eleget, mert még másnap is folytatnom kellett az autogram-írást, a szállásomon.

E kedves munka folyamán jött Csobán Endre a Csokonai kör lelkes titkára, s felajánlott száz pengő tiszteletdíjat. A világháború a Csokonai kört is lekoldusította, s bizony, nem akartam elfogadni a száz pengőt, de eszembe jutott valami s elfogadtam. Eszembe jutott pedig egy árva fiú, a nemrég elhunyt, nagytehetségű írónak, Siposs Domokosnak az árvája, s elfogadtam a száz pengőt a kis árva fiú nevelési alapjára.

Ez volt az első tiszteletdíjam, felolvasásért, gyerekek. Azt hiszem, Istennek tetsző dolgot cselekedtem azzal, hogy ezt az első tiszteletdíjat ár-

va gyermeknek adtam. Hátha ez is hozzájárul, hogy a kis Siposs fiú méltó fia legyen apjának.

*

Meg kell emlékezni Bese Miklósról, a Csokonai színház művészeről, aki nagy szeretettel végezte a Többsincs előadásának rendezését. Ebben a nagy szeretetben nyilván része van annak, hogy Bese Miklós még ma is lelkes olvasója a mesémnek. És tán nem csalódom, a debreceni közönség és a debreczeni ujságok megható ünneplésének magyarázatában sem: ma már 50 évet meghaladó nők és férfiak is vannak, akik hálás szívvel gondolnak arra, hogy az én mesém nőtt fel, s nem diésekedés mondatja velem, hogy ma aligha van író, akinek az enyémhez hasonló nagy és lelkes közönsége volna. Ez a kö-

Inasok, népség, katonaság, gyermekkar, mely bájos táncot lejtve, koszorúsán, dalolva jelentette Világszép Gyöngyvirág érkezését.

zönség a 4 éves gyermekek kezdődik, s az élet alkonyán végződik. Ezt látom én, bármerre járok. És ez a tudat adja nekem az erőt, hogy életem alkonyán is ifju kedvvel írok és mesélek.

(Kisbaczon.)

Elek nagyapó.

Pompás ízű
magas tápértékű
mindenüffkap-
ható a

STOLLWERCK TEJKARAMELLA

Minden magyar olvassa a Keleti Ujságot

ANYÁK BESZÉLGETÉSE

(LEVÉL AZ ANYÁKHOZ ÉS A GYERMEKEKHEZ.)

Írta: BÁRÓ HUSZÁR PALNÉ.

A „Cimbora“ a múlt év végén új rovatot nyitott, melyben elmondjuk üzeneteinket és jótanácsainkat az édesanyáknak és a jó gyermekeknek és kérjük, hogy az anyák is leveleikkel mentől gyakrabban forduljanak a Cimbora rovatához.

Ugyebár, kedves mamák és gyerekek, ti valamennyien akkor vagytok igazán boldogok, ha a családban mindenki vidám és egészséges. És ugyebár, tudjátok, hogy a gyermekek egészsége akkor őrizhető meg legjobban, ha nemcsak a mamák és a doktor bácsik prédikálják, hogy mit kell tenni, hanem a gyermekek saját maguk is tudják mi a helyes és gondosan betartják a jó tanácsokat.

Ma még sok gyermek van, aki azt hiszi, hogy őt bosszantani akarják, amikor minden nap megmosdatják, megfésülük és ha nagyobb, megparancsolják, hogy evés előtt mossa meg a kezét, olvasás közben ne tartsa túl közel a könyvet és amikor ír, tartsa magát egyenesen. Hány nagyembert látunk, aki bizony busul, mert gyermekkorában nem mondták neki soha, hogy rövidlátó lesz, ha úgy olvas, hogy az orra majdnem a könyvet éri, görbe hátú, ha gyerekkorában puposan tartja magát, beteg gyomru, ha az ételhez piszkos kézzel nyúl! Bizony, kedves gyermekek, a jó parancsot mindig meg kell fogadni, nehogy később meg kelljen bánnunk a szöfogadatflanságot.

Igy vagyunk a tanulással is. — Ha unalmas is talán a tanulás, még unalmasabb, ha felnőtt koromban látom, hogy amit a többi tud, én nem tudom. És ne higyjétek, hogy ha megtanultátok a leckét, azzal már minden megtörtént. Dehogy! Az életben sok, sok mindent kell ma tanulni, amire nincs mindig idő az iskolában.

Meg kell tanulnunk, hogy embertársaiért is kell fáradnunk, ha azt akarjuk, hogy igazán megbecsüljenek. Meg kell tanulnunk, hogy segítsünk a nálunknál gyöngébbeknek. Ismernünk kell a saját fajunk történetét, nyelvét, irodalmát, híres embereinek életétörténetét, hogy megítélhessük, milyen emberek voltak, akiknek nagy családjához tartozunk. És el kell ismernünk a más nemzetek jó tulajdonságait is.

Szóval, mentől műveltebb, mentől jobb szívű és mentől egészségesebb az ember, annál hasznosabb tagja az ő családjának és az ő nemzetének.

És azt a sok-sok mindent, ami egy igazi művelt, jószívű és egészséges ember felneveléséhez szükséges, a tanítók mellett az édesanyáknak kell gyermekeiknek megtanítaniok.

Azért kedves gyermekek, igen nagy tisztelettel és hálával kell anyátok iránt viselkednetek, hogy nekik ezt a nehéz munkát egy kicsit megkönnyítsétek.

Az édesanyáknak pedig izenjük, hogy tudjuk, milyen nehéz a dolguk, épp azért a „Cimbora“ rovata mindig szolgálatjukra áll és kérdéseikre választ, a gyerekek testi és lelki nevelésére tanácsot szívesen ad.

Szolgálatjukra áll a Cimbora útján is a Romániai Magyar Nők Központi Titkársága is, mely a más nemzetek asszonyainak példájára, a gyermekvédelem modern kifejlését tűzte ki egyik céljául és mely az Anya és csecsemővédő és más jótékony egyesületekkel egyetértésben dolgozik úgy a nők, mint a gyermekek testi-lelki jólété érdekében.

Üdvözljük a „Cimbora“ kedves olvasóit és üdvözljük elsősorban azokat az Édes Anyákat, akik a kis olvasóknak megtanítják azt a sok-sok mindent, ami egy igazi, jószívű, egészséges, művelt embert nevel majd belőlük!

(Kolozsvár, 1928. IV—18.)

FARKAS ÉS AZ OROSLÁN

(Görög mese.)

A farkas éh-gyomorral kóválygott az erdőben. A juh kosár felől orresiklandozó juhszagot hozott az esti szél. A kosárban fejésre készültek. A szerencse megkönyörült az éhes farkason s egy kövér juh valamitől megriadva átugorja az alacsony kerítést. A farkas feszülten vár. A juh feléje tart. A farkas egy ugrással lerántja a juhot s aztán a sűrű felé cipeli. De most a szerencse másik arcát mutatja. Az oroslán esti szemléjében beleütközik a juhot cipelő farkasba. Az menekülni akar zsákmányával, de már késő. Az oroslán elveszi a juhot s nagy lakomát csap könnyű prédáján. A farkas tisztességtől szidja az állatok királyát, de az ügyet se vet rá. Amikor a juh elfogyott, az oroslán megsokalja a farkas mérges kifakadásait:

— Kedves barátom, miért haragszol? Mint barátomtól szívesen fogadtam ezt a néhány izletes falatot. Hiszen, te is, azt hiszem, így jutottál hozzá!

(Egrestő.)

Ford. Beretzky András.

BÉKE-SZIGET

Írta:

Z. TABORI PIROSKA

III.

Péter és Kara elkerülték a két sugdolózót és beljebb mentek a fák közé, az őserdőbe. Ahogy a nagy fák alá értek, amelyeknek sűrű ága-bogát még a napsugár sem tudott áttörni. Péter valami furesa, bambusznádból faragott sipot vett elő és néhányszor belefujt. Olyan volt a hang, mint valami madár szava.

A sipszóra megelevenedtek a fák ágai, itt is, ott is apró majmpofa tünt elő, rikácsolva jelentkeztek, egyik-másik leugrált Péter elé; egyik vakmerő kis fickó egyenesen a nyakába pottyant. Péter megvakargatta a fülét, mire még kettő kapaszkodott fel reá. Leparancsolta őket, továbbment és a majomesapat a fák ágain követte. Nagyobb tisztásra értek, közel a folyóhoz. Látszott, hogy itt emberkéz ritkította az erdőt és gondoskodott arról, hogy a növényzet ne foglalja el újra magának. Péter a tisztás közepére állott, újra sipjába fujt. A tisztás körüli fák megelevenedtek, mindeniken csapatokban ültek, lógtak a majmok.

És most valami olyan furesa, csodálatos dolog következett, amiért az amerikai vagy európai városok közönsége igen szép beléptidíjat fizetne, ha láthatná!

Péter leparancsolta a fáról a majmokat. Nem szólt hozzájuk, csak füttyentgetett nekik, mindég más hangon. És a majmok megértették, hogy mit akar! Körbeültek, majd füttyezőre visszaugráltak a fára, feljebb másztak, lejjebb kusztak, eltűntek, hogy semmi sem látszott belőlük, megint előkerültek. Mindezt olyan nesztelenül, hogy a legjobb füli ember sem vehette volna észre mozgásukat. Legesodálatosabb pedig az volt, hogy cseppet sem féltek Sajótól, aki egész idő alatt figyelmesen nézte őket Péter lába előtt.

Amikor a gyakorlatnak vége volt, — mert igazán annak lehetett nevezni! — Péter újra leszólitotta a fákról a majmokat és duzzadó zsebeiből kockacukrot szedett elő nekik. Hogy kapkodták a kis haszontalanok! Kara is segített osztogatni és a türelmetlenkedőnek a mancsára ütött.

Aztán újra gyakorlatoztak. Még vigabban ment, talán a kecacukor hatására. A majmoknak percekig kellett mozdulatlanul kuporogni, ahol épen Péter sipszava érte

őket. Még ha fejfelé lógtak is lefelé. Fel kellett szedniök, amire Péter mutatott. Majd ágakkal, mindenféle erdei gyümölcsrel felfegyverkezve, megdobálták vezényszóra a fát, amelyet Péter kijelölt. Kara nagyszerűen mulatott, mint valami európai kislány, aki cirkusban ül.

Végre Péter is, Kara is elbujtak és a majmoknak meg kellett őket keresniök. No, ez könnyen ment. Az állatok finom szimatja percek alatt elvezette őket a buvóhelyre. De azt is meg kellett tanulniök, hogy ne rikácsoljanak örömeikben, ha megtalálták a gyermekeket.

Most majd még arra is megtanítom őket, hogy ne csak bennünket tudjanak megtalálni, hanem akárkit, akinek valami holmiját kö-

rülszagoltatom velük! — jelentette ki Péter.

— Nagyszerű lesz! — Ujjongott Kara, — te leszel a majomkirály! Csak azt szeretném tudni, mit akarsz velük, miért fáradsz annyit ezzel a haszontalan népséggel!

Péter elgondolkozott. Elmondja Karának? De csunya dolog lett volna, ha nem bíz meg egészen kis pajtásában.

— Tudod, Kara, — mondta halkán, hogy senki, még az őserdő fái se hallják meg, — nemcsak játékból csinálom. Emlékszel arra a rettentő esetre, amikor Carlton lord eltűnt a madárgéppel? És a tenger a vizalatti sziklák között egy barlangba sodorta? Soha meg nem találtuk volna, ha Jakabot a jó ösztöne oda nem vezeti! Pedig az is csak majom, állat, mint ezek itt. Mindég arra gondolok, hogy jöhet megint valami baj, amikor jó hasznát vehetjük az én állatseregemnek.

Kara ugyan el nem tudta gondolni, hogy mi haszna lehet az apró majmok ügyességének, fegyelmességének, akármennyien vannak is, de megszokta, hogy amit Péter tesz, abban valami nagyszerű dolgot látson.

— Erről senkinek sem szabad ám szólnod. Kara, — figyelmeztette Péter. Maga sem tudta, mire jó ez a titkolózás, de így szebb volt a játék: nem is érezte játéknak. Nem akarta, hogy kinevessék és a matrózok, gépészek, akik igen jókedvű emberek, majomkirálynak csúfolják! Amikor Kara mondta, az nem bántotta, mert tudta, hogy sok igazság van ebben. És meg is érdemelte a nevet, mert hosszú hónapok türelmes munkájára volt szükség, amíg elérte, hogy engedelmeskedtek neki.

Nem is magától jutott eszébe a dolog, hanem egyszer Jakab, a haszontalan, hancurozás közben nagyon meg találta dobni az egyik kis majmot, úgy, hogy az megsebesült. Péter meggyógyította és közben a kis majom megtanult minden füttyszavának engedelmeskedni. Akkor találta ki, hogy majomhadsereget szervez, amelyik mindenben engedelmeskedjék neki.

Igaz, hogy azóta Gábor bácsi nem egyszer panaszkodott a fiura, hogy mi lehet vele, sokkal többet esavarog, mint azelőtt; néha még el is felejt, amit rábiznak. De a lord azt mondta, hogy Péter azért gyermek, hogy játszani is legyen ideje. A tanulásnál nincs baj, ha pedig a mérnök urnak inas kell, rendeljen be az emberei közül, ahányat akar. Azt sem bánja a lord, ha a szárazföldről hozat magának egy

tucatot. Gábor bácsi, persze, nevetett. Mi a csudát csinált volna egy tucát inassal, akik közül mindenik napjában legalább egy tucát lombikot tör el? A lordra bizta, számítsa ki, hogy ez egy esztendő alatt mennyi!

A lord mogorva arccal járt-kelt. Robertson mérges volt. Gábor bácsi alig beszélt egész nap. Péternek lógott az orra.

Ugyan mi történt Békesziget napsugaras népével? Mert a fehér személyzet és még a benszülöttek is megéreztek a lord meg a mérnökök rosszkedvét. Csak éppen az okát nem tudták.

Hardig Dick meg a négy jövevény nem vett tudomást a hangulaváltozásról. Dick ott élt most a telepen. A négy másik meg a benszülöttek között kért magának szállást. Ott, a falu szélén kaptak külön házat. Ugy látszott, nekik is igen megtetszett az élet a szigeten, örökre itt akarnak maradni.

Kara végre megsokallta Péter rosszkedvét.

— Mondd, most már mindég így fogsz magadban dörmögni? — kérdezte mérgesen és megráncigálta Péter göndör haját.

Péter úgy rezzent fel, mintha most ébredne.

— Mit kérdeztél?

— Semmit. Azt mondtam, olyan vagy, mint az öreg Vacha, amikor csodát látott. Téged is megszólított az erdei kigyótündér?

Péter nevetett, hetek óta először.

— Nem, Kara, nekem nincs olyan szerencsém, mint a bolondos öregnek. Ugyan én az övébe sem hiszek. Bizonyosan valami virágos indát nézett tündérnek és a papagály hangját hallotta. Attól ijedt meg.

— Hát te mitől ijedtél meg, hogy olyan szomorú vagy?

Péter nagyot sóhajtott. Jó lett volna, ha elmondhatja kis pajtásának a nagy titkot, de hát megigérte, hogy még álmában sem árulja el.

Mert igazán nagy titok volt az, amitől olyan szomorún járkáltak a sziget urai meg Péter. Szomorú titok: Robertson szobájából eltűnt a sziget tervrajza! A titkos tervrajz, melyet csak ők négyen ismertek. Azaz, Péterke csak egyszer látta, akkor sem értett belőle sokat, mert olyan csodás ákombákomokkal volt tele. Titkos vonalak, még titkosabb jelek ékeskedtek a papíron. A sziget körvonalai köré még egy vonal volt húzva, azon egyenlő távolságban kis halformák, köztük teknősbékák! A szigeten belül pedig a halak-

nak megfelelő távolságban virágok, minden tizedik után kis bokor! Pedig azokon a helyeken Péter sem virágot, sem bokrot nem talált. Csak egészen alacsony csöveket, amikről sohasem jutott eszébe megkérdezni, hogy mirevalók.

Még sok ilyen érthetetlen dolog volt a tervrajzon.

De ugyan ki vihette el és minek?

Különösen az utóbbi kérdés izgatta a lordot és a mérnököket. De nemesak izgatta, hanem cselekvésre is buzdította őket!

Titokban felkutatták Hardig Dick uram és a jövevények minden holmiját. Még a ben-szüllöttek sem kímélték, — nem is kímélhet-ték, hiába lázadozott a gyanúsítás ellen a lord becsületes szíve! — felkutattak minden há-zat. Persze, az igazi okot nem mondták meg, hanem azt hirdették, hogy elveszett a Robert-son fegyvere. Sok időt elöltöttek hiába. A ben-szüllötteknél mitsem találtak, a jövevényeknél meg csak mindenféle lopott holmit. Ki is akarta őket dobni a lord, de a két mérnök nem engedte. Még mindég reménykedtek, hogy mégis tőlük kerül elő a tervrajz. Per-sze, azt egyikük sem tudta, hogy miért és ho-gyan lopták volna el.

Közben a lord rádióürgönyt kapott, hogy Robertsonnal együtt igen fontos ügy-ben menjenek át Európába. Az utazást nem lehetett halasztani.

— Éppen most kell ennek is jönni! — mérgelődött a lord a közös étkezésnél. — Iga-zán, mintha az ördögök esküdtek volna össze ellenünk! — dörögte aztán halkabban, mert Robertson szemével Dickre mutatott. Fel is ugrott a lord, haragudott, hogy mégcsak nem is mérgelődhet zavartalanul. Bement a szobá-jába. És a küntmaradtak egyszeresak hangos kiáltást hallottak.

Péter szaladt be elsőnek, a szíve a torká-ban dobogott, úgy megijedt, hogy jötevőjét valami baj érte. De nem! Ott állott a lord az írcasztala előtt, épségben és a kezében — az eltűnt tervrajzot szorongatta!

A két mérnök meghökkenve állott meg.

— Hogy került ez ide, mylord?

— Hiszen, én is azt szeretném tudni! Ahogy bejöttem, mindjárt szemembe tünt, de nem akartam elhinni, amíg ki nem bontottam. Ki tehetta ide?

Nem akadt gazdája, sem akkor, sem ké-sőbb. Sorra kérdeztek mindenkit, de hiszen maguk is láthatták, hogy ebéd előtt a lord a szobájából jött ki, amely az ebédlőhelyiségbe

nyílt, ebéd alatt senki se ment be, utána meg a lord lépett be elsőnek. Az ablakok nyitva voltak, de a zsalu csukva, a nap meg a por ellen.

— Akárki tette be, nem baj, esakhogy megvan! — örvendett a lord. — Lehet, hogy csak valami rossz tréfa volt.

— No, meg is érdemelne, hogy jól elnás-pángolják, aki ilyen tréfákat csinál! — dör-mögte bácsi.

— Én nem hiszek a tréfában, — jelen-tette ki Robertson. — Itt valami határozott terv dolgozik. És a tervrajzot ennyi idő alatt le is lehetett ám másolni!

— Gondolja, hogy aki lemásolta, el akarja lopni a szigetet? — tréfált a lord.

— Nem tudom, mit gondoljak, mylord. De nem tetszik nekem a dolog.

— Majd törheti rajta a fejét utközben, kedves mérnököm, most készülődünk kell. Holnap reggel indulunk, adja ki az emberek-nek is az utasítást.

Késő estig folyt a készülődés. De a lord már régen az igazak álmát aludta, amikor a két mérnök még mindég együtt ült Gábor bácsi laboratóriumában és igen komolyan be-szélgettek. Ott biztosak lehetek felőle, hogy senki ki nem hallgathatja őket, mert a labo-ratórium falát az a fémananyag burkolta, amely Robertson találmánya volt, s amelyből a re-pülőgépe, madárgépe és a lord hajóját bur-koló lapok is készültek. Azon ugyan nemhogy emberi hang, de fegyver sem hatolhatott ke-resztül. Jakab is ott gunnyasztott mellettük, Péterke pedig már aludt a szomszéd kis fül-kében.

Reggel a telep népe korán talpon volt, mindenki ott akart lenni az indulásnál. A nagy repülőgép már utrakészen várta gaz-dáit. Ott lengett rajta is a fehér lobogó, a szikrázó aranybetükkel:

NE ÖLJ!

Csak Jakab nem lehetett ott a búcsuzás-nál: megkötözték, nehogy bánatában valami galibát csináljon. Ugy bömbölt most, hogy zengett tőle a környék. És egyszeresak meg-jelent az eltépett láncsal. Hardig Dick ijed-ten kérdezte:

— Ilyen erős ez az állat?

— Irtózatos ereje van; ha feldühösítik, szinte határtalan. Ne próbáljon vele vereke-dést kezdeni! — tréfálkozott a lord.

A SZÁNKÓ

Írta: Móra Ferenc.

Kegyetlen hideg tél volt, azóta se tudok hozzáfoghatót. Fenékgig befagyott a patak, a verebek megdermedve hullottak le a fákról, a háztetőről olyan vastag jégcsapok meredeztek, hogy követ is alig bírtuk őket lehajigálni. Először a báránybőr sapkákat vagdostuk hozzájuk, de ezzel nem sokra mentünk. A fülüink megfázott, a sapka a tetőn maradt, s ami a legnagyobbja volt: a jégcsap se esett le.

Még jobban szerettünk a hóban játszani. Akkor a hó volt, hogy alig látszottunk ki belőle, ástunk is benne akkora barlangokat, hogy akár a medvék királya ellakhatott volna bennük. Persze, a medvének több esze volt, mint hogy hópatotaban lakott volna. Nem is fagyott el se keze, se lába, mint nekünk.

Legutolomb multság mégis csak a szánkázás volt. Szomszédunkban lakott a bíró. A bíró csináltatott a fiainak olyan szánkót, hogy annál szebb még nem volt a világon. Még most is sokszor álmodom vele, télidején. Kőrifából volt a taipa, diófából a karja, az ülése lószőrvánkos, beterítve bársonyposztóval, a lábtakaróján bolyhos szőnyeg. Be volt festve az egész szép pirosra, tán a kötele is selyemből volt.

Még volt a mese-szép szánkó, de nem volt, aki húzza. Nagy ur volt akkor Bíró Pali is, Bíró Gyuri is, mind a kettő csak húzatni akarta magát. Engem fogtak be, meg egy másik szegény gyereket, a Favágó Jánoskát.

— Egyszer ti húzzatok, máskor mi ülünk benne, — biztattak a bíró fiai.

Bántuk is mi a csufolódást, csakhogy hozzá férközhettünk a szánkóhoz. Gyuri, Pali elnyújtóztak nagy urasan a puha ülésben, mi ketten nyakunkba akasztottuk a cifra istrángot, szél se érhetett a nyomunkba aztán. Meg sem álltunk az ötödik fordulógig, ott is csak lélegzetet venni.

Igy tartott ez egy hétig, hanem Favágó Jánoska már akkor olyan busan lógatta a fejét mint egy igazi ló. Meg is kérdezte tőle a kisebb gazdánk, a Bíró Pali, hogy tán kevesli az abrakot?

— Szeretnék már egyszer én is beleülni a szánkóba, — motyogta félsően Jánoska, — csak egyetlen egyszer, csak egyik saroktól a másikig. Bíró Gyuri nevetve csördítette meg fejünk fölött a pántlikás ostorát:

— Mást nem kívánnál, kis rongyos? Nem csiyan gunyához csinálták ezt a szánkót, mint a tied.

Pali még jobban rakiáltott:

— Ürülj, hogy húzhatod. Gyi, Szellő, gyi. Bogár!

Összenéztünk Jánoskával s akkorát rántottunk a szánkón, hogy mind a két gazdánk kigu-

A LEGJOBB BARÁT

(Fábiánné Biczó Ilona rajzához.)

*Ha elhagyna tán minden barátod,
Ne bántsa azért szivedet harag,
Magad egyedül akkor sem látod,
Legjobb barátod, a könyv megmarad.*

E—ó.

rult a hóra. Olyan hemperedtek, hogy öröm volt nézni, ámbar igyekeztünk elhordani az irhát.

Hanem aztán megbántuk, amit tettünk. Másnap majd meghasadt a szívünk, amikor a bíró fiai elszánkóztak a ház előtt. Most már a Szabó Gergőék húzták őket.

Ekkor énnekem gondolatom támadt:

— Jánoska, van-e egy hatosod?

— Volt tavaly, de labdát vettem rajta.

— Tudod, mit, Jánoska? Ha neked is volna egy hatosod, nekem is, vennék rajta szánkót.

Másnapra kerítettünk pénzt. Én a Csacsadér vargától kaptam, mert segítettem neki kivinni a eszímákat a piacra, Jánoska meg eladta a labdáját, meg a márványgolyóját, meg a bicskáját a molnárinasnak.

Délután elmentünk a szenes boltba, vettünk a pénzünkön egy szenes ládát. A ládát félig meg-raktuk szalmával, a fenekére szegeztünk két gyalult deszkát, kerítettünk egy ruhaszárító kötelet s azt ráerősítettük a láda két oldalára. Megvolt a szánkó.

Biz az nem egészen olyan volt, mint a bíró fiaie, de csuszni szintén csuszott.

Az udvaron próbáltuk ki, mert az utcára szégyeltünk kimenni a másik szánkó miatt.

Hanem az udvar kicsi volt.

Megegyeztünk, hogy kimegyünk a falu végére, ahol senki se lát. Közökön, zig-zug utcákon bujkáltunk kifelé, hogy ne találkozzunk a bíró fiaival.

Fujt a szél kegyetlen, sodorta a tetőkről az arcunkba a havat, de nem törődünk vele. Csak arra gondoltunk, hogy milyen jó lesz szánkóban ülni. Először Jánoska ül bele, én elhuzom a kis erdőig, ő meg engem vissza. Jaj, Istenem, de jó lesz.

Kierünk a falu végére. Az utolsó ház a Kati nénié volt, az öreg koldus asszonyé. Rogyott kis szalmás kunyhó, csupa dér még az ajtókilincs is. A Kati néni kutyája, a szegény Morzsa, ott nyöszörgött a küszöbön.

— Megállj, Ferkó — mondja a Jánoska — eresszük be ezt a szegény kutyát, mert megveszi idekint az Isten hidege. Az öregasszony bizonyosan alszik.

Belöktük az ajtót, a Morzsa csaholva szaladt elébünk.

Kati néni ott gubbasztott a vackán, elkéült orcával, dideregve vékony kendőjében. Olyan hideg volt odabenn, hogy még a tüzhely sarkait is kivirágozta a dér.

— Nem égett ebben a tűz, lelkeim, már három nap óta. Sem egy marék szalmám, sem egy gyújtó fám. Majd megfagyok, lelkeim, — sóhajtozott az öreg asszony.

Jánoska rám nézett, én meg ő rá. Előhuzta a sarokból a baltát, kiment, csattogott, pattogott odakint: fölvágtá tűzrevalónak a szánkót.

Kis vártatva hatalmas tűz lobogott a kunyhóban. Égett a szánkó. A mi szánkónk, amelyikbe egyszer se ültünk bele.

A szánkódarabok piros lángja hosszú csikokban táncolt a falon, amely mintha sirt volna örömében, ahogy a dér leolvadt róla. Az öreg koldusasszony orcája is szinesedni kezdett. Ahogy ránk vetette háládatos tekintetét, a mi szívében is valami melegség támadt. És egyszerre megsajnálunk a gazdag bíró fiait, akik érzik, hogy milyen jól esik repülni a szánkón, de nem tudják, milyen jól esik jót tenni a szegényekkel.

JÁNOSKA

Írta: KOMÁROMI JÁNOS.
(Második és befejező közlemény.)

Már az utcán kocogtunk ketten a nagy botokkal, elszánt turisták. A villamoskocsiban minden utas mosolyog az önérzetes kis hegyászó emberen s beletelik háromnegyed óra, mire kiszállunk a fogaskerekű állomásánál. Itt kezdődik a kapaszkodó, amely tartani fog attól kezdve egészen az egykori Normafa helyéig. Mert egy vérbeli turista nem vitetheti magát fogaskerekűvel a tetőre, hogy nevesse a világot!

Megyünk, megyünk az emelkedőn: János dühösen kapaszkodik és mert csodaegü délelőtt van lépten-nyomon kirándulók érnek utól, akik — hosszabb lábaikkal sietve huznak el mellettünk. De a dacos kis turista előtt, akinek fácántolla hegyesen bök, a hátizsákjára legbizalmasabb barátja, mackó van ráköteve, megállnak egy pillanatra s nevetve figyelmeztetik egymást:

— Nézzétek már ezt a tökmagot!

János, persze, hogy hallja a fölényes megjegyzést s ahogy kissé elmaradunk ketten, rám néz és sértett önérzettel szól:

— Mindig csak lólám beszélnek!

Megáll azonban máskor is. Olyankor annyit mond:

— Apukám, tölöld meg a hajamat, melt igen vizes vagyok!

Ami érthető is. Aki annyi fujtatással töri magát a hegynek, annak muszáj izzadnia. Különösen, ha a nap is élesen vág.

Alattunk már az új Szent János kórház, meszebb mind laposabbra megy le a Hármas határhegy, amikor megint csak megáll János. Megáll s könyörögve pillant réám:

— Apukám, olyan éhes vagyok, hogy mindjárt meghalok!

Hát ez az. A halálos éhségre való figyelmeztetés pontosan következik be minden félórában s ez a körülmény az, amely fölötte meglasztja előnyomulásunkat. Leülünk hát és eszünk. Mire elérnök a Svábhegy szélső villáit, éppen háromszor pihentünk le falatozni. A közbeeső időt mesékkel kell kitöltenem, amelyek — nem is kell talán hangoztatni — legérdekesebb meséi a világnak, mióta egyáltalán akadnak ilyen apró turisták, akiknek főpassziója a mesehallgatás.

Hogy mi minden nincs azokban a mesékben!

Előbb azonban, a svábhegyi villák északi szélénél, meg kell állani, mert János is megállt:

— Apukám, olyan éhes, vagyok, hogy mindjárt meghalok!

Harapunk hát valamit, s felcihelődvén, újból mesemondás következik. E rendkívül módosított

mesékben szerepel például Toldi Miklós, aki úgy odanyekkentette a cseh óriást, hogy a szerencsétlennek leesett a nadrágja. János nagyot kacag a hengegő pemák vitéz csul elvágódásán s elégtétellel teszi hozzá: — A magyal embel mindenkit megvel!

Szó esik e mesék során a Mackó-családról, melynek feje többiben is üzent már, hogy látogassuk meg őket egyszer budai barlangjukban. Persze, Jánost se felejtjük el magunkkal vinni! Nem érdektelen az a másik megtörtént eset sem, amikor a szürke ló olyan pokoli fufanggal csapta be a farkas komát, ki a bőrével fizette meg e rut rászédést. És így tovább.

Áközben ama hely felé közeledünk, ahová — a Normafa alá — párosával jártak szerelmek egy boldogabb korban, előbb azonban rövid erdőn kell áthaladnunk. János fantáziája felgyul s lépten-nyomon biztosít, hogy fenevadakat lát a fák mögött. Egyszer egy oroszlán forgatja rá a szemét, majd egy sündisznó pislog fejéje gyanúsán s ha nem lenne kéznél az apja, Isten a megmondhatója, micsoda vége lenne egy ilyen védtelen emberkének!

Déltájt ott állunk a Jánoshegyi kilátó torony előtt s megfelelő pázsitos után kutatok, mert János jóideje zaklat már:

— Olyan éhes vagyok már, hogy mindjárt meghalok! Külön is hozzáteszi, hogy cseppet sem fáradt, csak együnk már valamit.

Persze, a legénykedésnek is vége egyszer s mire a Zugligetnek kezdünk leereszkedni, egyre sürűbben meg kell állni, némi pihenés céljából. Estére hajlik már, amikor egy kurtakocsmá udvarán üldögélünk, a fák alatt. Én sört rendelek. János szódát iszik, de mind laposabbakat pislant felém s feje mind sürűbben lenyaklik.

Hát, bizony, a fiatalembert aligha nem a hátamon fogom hazaszállítani.

Mint rendesen.

Úgy is lett. A villamoson már elszunyóált s ez nagy szerencséje volt. Mert mindenki mosolygott rajta, még az is, akit bú epesztett volna egyébként. Dehát lehetett is. A fécántollon, mely a levegőbe szurt, a hegyászó kis bakancsokon s a hátizsákon, a rákötözött mackóval. Maga a hős aludt mélyen. Egy idősebb ur annyira nevetett, hogy kijött a könnye:

— Micsoda ádáz kis turista!

A villamos megállótól, ahol leszálltunk, csakugyan úgy cepeltem hazáig, amint előreláthatta minden gondolkozó ember. A látamon.

Am az ilyen végelgyengülés csak egy-két nagyobb tura után szokott bekövetkezni nála. Mert vérmérséklete szerint ficánkodó természet, sőt vannak egyéni akciói is, amint ez nyomban ki fog derülni.

A legutóbbi nagy vakáció előtt, csaknem a vizsgák hetében már, különös fölfedezésre jutot-

KEBELBARÁTOK

Ó, jaj, mit látok, kebelbarátok!
Isztok, kártyáztok, birkát csaljátok!
Ó, szegény birka, hogy ezt elbirta!
Ezt a csalódást, hogy szemlátomást
Csalja barátja, kedves komája,
Róka-koma!

S részes ebben, ó, jaj, farkas koma!
De úgy kell neki, lám, kineveti
Mindakét koma és a lakoma
Bezzeg, nem izlik szegény birkának,
Kit a komák úgy becsapának,
Hogy az még a soknál is sokabb.
Lám, lám, máskor légy óvatosabb,
Hízlekedőknek ne higgy, ó birka!
Öreg Ezópus ezt rég megírta.

tam. Megtudtam véletlenül, hogy Ágnes kisaszszonyt, valahányszor hazafelé tart az elemi iskolából, egy udvarias ifju kíséretti egészen a kapuig s ott elbucszik tőle, annyira előzékeny formák között, hogy az már több volt, mint gyanus. Később kinyomoztam, hogy a tettekreész lovag egy osztállyal jár följebb ő nagyságánál, vagyis a harmadikba. Ahogy a szobába lépett volna s üdvözölvén szüleit, letette táskáját, eléje álltam:

— Mi az, kisasszony? Hát téged már fiatal emberek kíséretnek?

De a fruska nem jött zavarba tulságosan:

— Egy utcában lakunk, apukám. Igazán nem tehetek róla!

János is jelen volt e raportnál. Némi fejcsóválás közt szóltam aztán:

— Ha még egyszer meglátlak vele, megmondom a tanítónéninek. Különben János ugyanis az udvaron szokott játszani és ha azzal legénnyel lát együtt, bejelenti nekem.

János, kinek a gyöngédebb nem iránt érzett

ellenszenve köztudomásu, azonnal felajánlkozott:

— Apukám, vigyázni fogok lá a kapu mellett. Azzal el is felejtettem az egészet.

Másnap déltájt, ugy tizenkettő előtt, benyit hozzám János és azt kérdezi ártatlan képpel:

— Mikor gyön haza Ági, apukám?

— Tíz perc múlva, kisfiam.

S tovább babráltam valamin, nem gondolva semminemü áskálódásra.

Igy mult el tiz-tizenkét perc, amikor váratlanul arra ütöm föl a fejemet, hogy János befelé fut a kaputól, végig az udvaron, föl a lépcsőházban s a közben torkaszakadtából kiabál:

— Megint azzal a fiuval gyön Ági! Az lesz neki a félje! Az lesz neki a félje!

Csak akkor riadok rá, hogy ez az elszánt ember a kapu mögött leskelődött a nénjére. Különben előttem áll már, lihegve a sietségben s kézzel-lábbal mararaz:

— Apukám, ved meg Ágit, melt az a fiu lesz a félje!

Intek, hogy hallgasson. Akkorra benyit a nénye s ahogy meglátja öccsét, a drágalátost, ki-
pirulva szól rá:

— Csak árulkodj hékás! Megállj!

Hát megint csak az a fiatalember kísért a kapuig — kérdem? némi zavarral.

A kisasszony ugy felel, mint aki kezdi már unni a dolgot:

— Apukám, én igazán nem mondhatom neki, hogy menjen az utca másik oldalára. Lásd be, kérlek!

Hallgatok, mert azt sem tudom, mint vágjam ki magamat. Később, ránézek Jánosra:

— Nem illik lesekedni, hé!

János szemlátomást megütődik, de nem szól semmit. Aztán a másik szobába mennek át mind a ketten s hosszú hallgatás következik. Azalatt egy uj könyvet vágok fel. Igy telik el öt perc. Akkor egyszerre a János hangját hallom, amint suttogva vizasztalja nénjét a szomszéd szobában:

— Csak szétájjal mindig avval a fiuval...
Többet szohasze nem mondok meg apukának...

OLCSÓ KÖNYVUJDONSÁGOK!

A Minerva Irodalmi r. t. Kolozsvár kiadásában megjelenő „Magyar Ifjúsági Könyvtár“ ujonnan megjelent kötetei:

8. sz. Westermann F. P.: *Li Fan bosszuja.* (Érdekfeszítő, kalandos történet kínai tengeri rablók között.)

9. sz. Dr. Imre Lajos: *Játékok könyve.* (Száz különböző, szobában és szabadban üzhető játék kézikönyve.)

10. sz. Málnássy Tivadar: *A „kis pont“.* (Egy önfeláldozó kis diák megható története.)

Ára kötetenként 18 lei, postaköltség 3 lei. Fenti könyveket csakis a pénz előzetes beküldése ellenében (mely levélbélyegben is eszközölhető) szállítjuk. Utánvételt nem küldjük.

PÁSZTORTÜZ

ERDÉLY

LEGERTERJEDTEBB

KÉPES SZÉPIRODALMI FOLYÓIRATA

SZERKESZTIK: ÁPRILY LAJOS, GYALLAY

DOMDKOS, GYÖRGY LAJOS ÉS

REMÉNYIK SÁNDOR

Egy negyedévre belföldön 140, külföldön 160 L

KIADÓHVATAL:

CLUJ-KOLOZSVÁR, STR. BARON L. POP

No. 5.

Kérjen hirdetési díjzabást és mutatványszámot !!!

SZÉP LEVÉL

Kedves Elek Nagyapó!

Igazán nem tudom, hogy is merek kezdeni a levélíráshoz, idestova jó háromnegyed éve nem írtam és nem csodálva, ha Nagyapó levelemre választ se adna. De ismerem én jól Nagyapóm szerető és megbocsájtó szívét és tudom, hogy nem fog reám haragudni, ha bevallom, hogy lustaság és kényelmesség tartott vissza az írástól. Ha nem is írok sokat, azért gondolatban sokat foglalkozom Nagyapóval és szerető szívem gyakran száll Kisbaczon felé, ahol egy aranyos öreg ember hátralevő napjait nekünk szenteli, hogy sok jót és nemeset ültessen belé szívünkbe. Már nagy lány vagyok és rég kinőttem a mesékből, de azért szívesen olvasok, akármilyen gyerekes dolgot és szívem teli lesz, lelkeim fölmagasul, ha Nagyapónak szeretetteljes sorait és betűit olvasgatom, s minden oktatását lelkembe zárva, ott féltékenyen megőrzöm.

— hogy majdan én is át tudjam adni, oly kristályos tisztán, miként kaptam. Hiszem, mindennek megvan az indító oka és így a mi ragaszkodásunk Nagyapóhoz azért oly közel férkőzött lelkiünkhöz és megtanitott e szóra: „Szeretet.“ A világbékét Genfben intézik, egyik politikus a másik után szóval fel, de azért a népek torzalkodása nem szünt meg, sőt annál jobban folytatódik. Gondolom, ha Nagyapó állna e mozgalom élére, béke lenne az emberek között, mert megtanitana mindenkit, hogy mindent a szeretet szemével nézzenek. Azért boldogok vagyunk mi, erdélyi gyerekek, hogy Isten adott nekünk egy oly jó Nagyapót, ki minket minden jóra és nemesre megtanit. Sok-sok boldogságot, szerencsét és kellemes husvétii ünnepeket kívánva maradok szerető unokája

Petrozsény, 1928. március 28. Quittner Lili.

Elek nagyapó üzeni

A levél írás igen fontos szabálya: hol, melyik évben melyik hónap hányadik napján kelt a levél

Marossy Klárka, Szentmihály, Udvarhelymegye. Ezelőtt pár évvel még nem is tudtad, mi a Cimborá, pedig járt a testvérednek, Katóknának, te azonban játéknak néztél, s össze-visszatépted, de most már nyugtalanul várod a postát, hogy jön-e a Cimborá. Azt írod, neked nincs nagyapád, s szeretnéd, ha egy-két hétre a nyáron hozzátok mennék, mert a ti kertetekben sok gyümölcs szokott lenni és szeretnéd, ha a gyümölcsfák alatt mesélgetnék nektek. Nem is képzeled, milyen édes emléket elevenítettél fel lelkemben. Jó negyvennyolc esztendeje annak, hogy a husz éves ifju néhány barátjával megfordult Szentmihályon is, ott töltöttünk egy napot s egy éjszakát, voltunk egy nagy gyümölcsösökben is, mely egy öreg nénié volt, de hogy ki volt ez az öreg néni, bizony, nem tudnám megmondani. Sokért nem adnám, ha ez a szép álomnak tetsző emlék valóságga elevenednék. — **Salamon Zoltán, Aranyosgyéres.** Örvendek, hogy könyvet kaptál az előfizetőkért és hogy az tetszett is neked. Ha tanulás után anyukád a napra küld sétálni s amiatt nem jutott idő a levélírára, ebbe belenyugszom, mert — hogy is mondja nagyanyóka? — fő az egészség. — **Kovács Lacika, Ungvár.** Mélyen meghatott a leveled, amelyben a te mesemondó nagymamád elíratod. Azt írod, amilyen drága mesemondó a nagyapóka, olyan aranyos mesemondó volt a te drága jó „nannyó”. Betegséged alatt hetekig ült melletted és enyhítette fájdalmait meséivel. És ez a drága mesemondó nannyó — nincs többé! Teljes mértékben átérzem a te nagy bánatodat, s értem, hogy oly rég nem írtál nekem. Lelj vigasztalást a nannyóra való szép emlékezésben! Várom leveledet a könyvekről. Édes anyád-nak, kinek különben válaszoltam igen szép levélre, külön is tolmácsold meleg üdvözetemet. — **Schäffer Gyuri, Petrozsény.** Amiatt igazán nincs okom haragudni, hogy a multkor leveledet írógéppel írtad. Azért írtál pedig géppel, mert sok tanulni való volt, s kissé lassan megy a magyar írás, minthogy románul tanulsz. Ez ugyan nem látszik meg az írásodon, mert helyesség dolgában is csaknem kifogástalan, de mindenesetre helyesen teszed, ha úgy a tollal, mint a géppel való írásban gyakorlod magad. Leveledet továbbítottam a kiadó bácsinak, hogy a kért könyveket küldje meg. — **Olasz Lidi, Arad.** Levélpapírod homlokán van egy kedvse kis kép: kis kácsa áll a patak partján, belebámul a patakba, s szemmelláthatóan tünődik. Valószínű, azon tünődik, hogy megfürdők-e a patakban, vagy azon, hogy miért nem akar levelet írni Olasz Lidi? Miért, hogy csak a rejtvénymegfejtést küldi be, s mint a multkor, most is három oldalt üresen hagyott, pedig milyen szép levelet írhatott volna azon a három oldalon! — **Angyal Zolika, Borsa, Máramarosmegye.** Búsultál, hogy nem válaszoltam neked, s lám, ott volt a válasz az elveszett negyedik számban. Ebből láthatod, hogy én minden levélre válaszolok, csak egy kicsit türelemmel kell várni rá. Édes anyád levelére válaszoltam, remélem, megkapta levelemet. — **Quittner Lili, Petrozsény.** Már nagy leány

vagy és rég kinőttél a mesékből, de még mindig szívesen olvasod azokat. Öreg emberektől is kapok én sűrűn ilyen vallomást, s ebben nincs semmi csodálnivaló, mert lelkünk az élet nehéz gondoljai elől önkéntelen menekül a mesék világába. Leveledet mint „szép” levelet közlöm, hadd vegyenek példát rólad azok a kis leányok, akik idő előtt nagy leányoknak érzik magukat. — **Petrovay Gabriella, Kolozsvár.** Életed legboldogabb napja volt az a nap, amelyen meglátogattalak. Feledhetetlen nap ez nekem is, s ha Isten éltet, valahányszor Kolozsvárra megyek, meglátogatlak téged, aki csak nagyritkán lehetsz kiint a szabadban, akkor is tolókoesin. Annak igen örvendek, hogy máris megszeretted Pellion Nórát, akinek sorsa bizonyos tekintetben hasonló a tiedhez. — **Csibi Károly, Kolozsvár.** Igazat adok neked abban, hogy nem tartozol a szorgalmas levélírók közé, de ezuttal alaposan pótolod a mulasztásodat, mert két árkus oldalt teleírtál. Igen élveztem azt, amit a Pici nevű kis kutyádról írtál. Különösen tetszett, hogyan főzte le az autóbusz kalauzát, aki nem engedte fölszállani. Kaptafogta magát a Pici, felugrott a következő autóbuszra, így ment utána, s mert tudta, hogy te hol szoktál le szállani, ő is ott szállt le. Nagyanyó sajnálja, hogy nem öntözheted meg husvét hétfőjén, de bizony te is sajnálhatod, mert nem is egy, de több piros tojást dugott volna a zsebedbe. — **Turócy Ilona, Kézdivásárhely.** Levelet, levelet, necsak megfejtést! — **Rotschild Berci, Arad.** Világosan emlékszem, hogy válaszoltam minden leveledre, csak még nem került sor azokra, amikor a leveledet írtad. Nekem nagy öröm, ha unokáim levelet írnak, s levelezhetek velük, hiszen láthatod, hogy szüntelen biztatom levélírára azokat, akik csak a megfejtést küldik be. Hát csak írjal szorgalmasan, s amint az első üzenet sorra került, egymás után jön a többi. — **Grúz Málesi, Rozsnyó, Csehszlovákia.** Nagy volt az örömed, mert édes anyád egész évre megrendelte a Cimborát, ennek fejében kaptál négy könyvet s hármát már el is olvastál. Azt írod, hogy 1923 óta jársz nekem a Cimborá és sokszor szerettél volna írni nagyapónak, de féltél, hogy a helyesírási hibákért megpirongat. Alaptalan volt a félelmed, mert ha teli lettek volna is helyesírási hibákkal a leveleid, nem pirongatlak meg, csak tanácsoltam volna, hogy gyakran írj nekem: ezzel is gyakoroljad magadat a helyesírásban. Örömmel közlöm veled, hogy leveledben egyetlen helyesírási hibát sem találtam, s most már csakugyan bátran írhatasz nekem. Szeretettel várom további leveleidet. — **Hönig Jóska, Nagyvárad.** Csak mostanában rendelték meg neked a Cimborát és igen tetszik benne a sok szép mese. Nekem is tetszik a te írásod, mert második elemista létedre igen helyesen írsz. Szeretettel látlak unokáim seregében. — **Karácsonyi Ferike, Szilágysomlyó.** Már régen jár nektek a Cimborá, de csak most kezdted olvasni, mert november óta jársz iskolába. Addig édes apád és édes anyád olvasta el nektek a szép meséket és verseket. Nagy öröm az, amikor tudunk már olvasni, de még ennél is nagyobb örömmel fogsz visszagondolni azokra a szép téli estékre, amikor a te jó szüleid olvastak fel nektek. Írod, hogy ötven vagyotok testvérek, te vagy a legnagyobb, de szeptemberben Iciké is a zárdába fog járni, ahová jársz te is, és ahol te igen szereted a tisztelendő nővért, merthogy „olyan jó”. Sándorka, Emese

és Katinka még kicsik. Majd megnőnek ők is Isten segédelmével, s egyszer csak arra ébredsz, hogy öten olvassátok a Cimborát. — **Schupiter Béla, Szilágyosmlyó.** Rejtvényed jó, de türelemmel kell várnod a megjelenésére, mivel sok rejtvény van előtted. — **Thury Klárka, Nagyvárad.** Rejtvényeidből válogatok, s verses vállomásodból leközlök itt négy sort:

Szállj le szépen, kis madárka,
Elek apó ablakára,
S csicseregd el üzenetem,
Hogy ötlet én hön szeretem.

Mondanom se kell tán, hogy azért szeretsz hön engem, mert a Cimborá igen sok gyönyörűséget szerez neked. Hogyne viszonznám ezt a szeretetet! — **Horváth Sárika, Székelyudvarhely.** Remélem, nem kerül sor arra, amitől féltél, hogy talán el kell búcsuznod az én tündér városomtól, amelyet annyira megszerettél. Ellenben, hiszem, hogy teljesül a vágyad, s piros pünkösdi ünnepén Katona Icuval betoppansz Kisbaconba. Azt azonban jó előre ird meg, mely napon érkeztek autóbusszon Barótra, ott aztán várni fog nagyapó kocsija. — **Salamon Zoltán, Aranyosgyéres.** Irtam a kiadó bácsinak, hogy pótolja az 5. számot. Azt hiszem, a husvétii számot idejében megkaptad, mert a kiadó bácsi azon igyekezett, hogy az április 10-iki számot husvét ünnepére mindenki megkapja. — **Hervay Zoltán, Földvár, Brassó megye.** Most találkozom először a neveddel, levelet is várok hát, nemcsak megfejtést, hogy jobban megismerkedjünk egymással. — **Moldvai Mária, Aranyosgyéres.** Leveledet továbbítottam a kiadó bácsinak, hogy teljesítse kívánságodat. Pótlórejtvényed sorra kerül. — **Ilj. Girisik Gyula, Székelykeresztúr.** Levelet, levelet, ne csak megfejtést! — **Hermann Lili és Tibor, Kolozsvár.** Kisleány öleiben nuszika. Ó de szép, kedves kép! Megszépití a figyelmettség. — **Heusler Magda, Nagyszentmiklós.** Szerezte a Cimborának egy kis előfizetést, még pedig egy jó unokát, beküldtél egy gyűjtőivet és ujat kértél. Valóban, te lelkes hive vagy a Cimborának. Megérdemled a dícséretet és a jutalomkönyvet. — **Pillich Tercsi, Székelyudvarhely.** Sokat betegeskedtél a télen, akkor is beteg voltál, amikor megkaptad a Stollwerket. Remélem, a tavasz egészen visszahozta az egészségedet. Azt ird, egyik nagyapád sem él, annál nagyobb örömmel gondolsz reám, s ígéréd, hogy máskor is inni fogsz. Hát csak írd, szüleidnek pedig, akik szintén örömmel olvassák a Cimborát, tolmácsold meleg üdvözlétemet. — **Szepsesy Zoltán, Arad.** Örvendek, hogy már jobban vagy, és 10 kilót híztál otthon. Így aztán remélhető, hogy a jövő iskolai évben folytathatod Enyeden a tanulást. Nem esuda, hogy édes jó anyád, aki irodai munkával szerzi meg a mindennapit, igen szomorú amiatt, hogy összes holmid, amit Enyeden főtettek a vonatra, elvesszett. Bizony ráfért szegényre, hogy őt is felvidámitotta Móra Ferenc bácsi meséje, a Kótyonfitty király almája. — **Bályoki református iskola növendékei,** névszerint: Nagy Etel, Debreceni Imre, Szabó István, Sárközi Eszter, Szabó Sándor, Nagy Zsiga, Cókós László, Lupsi Erzsébet és Papp Erzsébet, elhatározták, hogy mielőtt el távoznának az iskolából a husvétii szünetre, közösen írnak nagyapónak, s kívánnak boldog ünnepet. Irta pedig

a levelet Nagy Etel s pingált a levélpapírra Debreceni Imre egy pompás nuszikát, mely tojást cipel a hátán s virágot hoz az előlábcskájában, nyilván, nagyanyónak, mert öneki is szól az üzenet. Nagyanyó nemcsak megköszöni nagyapóval együtt a jó kívánságot, de le is kopogtatja, mert, hogy könnyítsen nagyapó munkáján, legujabban felcsapott gépiró kisasszonynak. — **Nagy Aron, Nagyenyed.** Nem tudom, kitől eredt az a hír, hogy Enyeden mesedélután lesz és abban én részt veszek, mert tervbe van ugyan véve, hogy Enyedre is elmegyek a székely írókkal. Siposs Domokos árvájának a nevelési alapjára előadást tartani, de hogy melyik hónapban lesz ez, még magam sem tudom. Őszinte részvétellel vettem hírt, hogy nagyapád, aki hűséges olvasója volt a Cimborának, hosszas szenvedés után elhunyt. Vigasztaljon meg a tudat, hogy sok kedves órát köszönhetsz a megboldogultnak és még öreg korodban is szeretettel gondolhatsz arra, hogy együtt olvastátok a te kedves újságodat. — **Bogdán József, Sepsiszentgyörgy.** Szeretnél megismerkedni nagyapóval s ezért gyakrabban írsz levelet. Ezt igen helyesen teszed, mert én minden levélre válaszolok, s így közelebből megismerjük egymást. — **Halász Lajos Szatmár.** Valószínű, hogy május folyamán ismét Szatmára megyek, akkor aztán hozd el a leveledben jelzett könyveket s írok bele. Öcsike címe: Benedek István, Budapest, IX. Lónyai-utca 18-a., s bizonyosan örül, ha levelet írsz neki, s nemkülönb, ha meglátogatod. — **Pártos István, Nagyvárad.** Örvendek, hogy jó volt a husvétii bizonyítványod, s megmaradtál negyediknek. Az írásodon nem látszik, hogy az iskolátkban beszűntették a magyar nyelv tanítását s francia, román, német és héber nyelvet tanulsz. Csak írd szorgalmasan ezután is, s nem kell akkor tartanod attól, hogy írásod magyarsága megromlik. Igen helyesen teszed, hogy bélyeggyűjtéssel foglalkozol, mert ezzel is gyarapodik a tudásod, s örömmel látom, hogy jó könyveket olvasol. Sakkrejtvényed sorra kerül. — **Kovács Laci és Adi, Érbogyoszló.** Megkaptátok az 5 kis könyvet, ellenben elmaradt ebben az esztendőben 2 Cimborá, de nem írtátok, hogy melyik kettő, enélkül pedig a kiadó bácsi nem pótolhatja. — **Fritsch Ferenc, Kolozsvár.** Nem volt jó a husvétii vakációd, mert ezalatt is sokat kellett tanulnod, pedig így tavasszal nehezebben esik a tanulás. Magam is azt hiszem, nincs szebb élvezet, mint tavasszal az erdőben járni és hallgatni a madarak csicseregését. — **Pelcz Mancsi, Arad.** A kockarejtvényed, senki sem tudná megfejteti, csak úgy, ha a sorszámozás benne marad a kockában, már pedig akkor nem kell törni a fejünket a megfejtésen. A verses rejtvény régi jó ismerős és különben is igen könnyű a megfejtése. Szóval, nehezebb rejtvényeket eszelj ki. — **Elek Piroška, Retteg.** Sok dolgoz volt husvét előtt, amiatt írtál röviden. No, majd meglátom, husvét után is nem lesz-e sok dolgoz. — **Gocz Géza, Kovászna-Vajnafalva.** Arra kérsz, hogy fogadjalak be levelező unokáim közé. Hát, ezt a kérésedet örömmel teljesítem, de aztán el is várom ám, hogy szorgalmasan írd a leveleket. — **Cserepes Imre, Nagyvárad.** Már második éve, hogy nevelő apukád a Cimborát megrendelte, s te és Laci öcséd örömmel olvassátok. Hogy eddig mégsem írtál, annak esunya írásod az oka. Kár volt emiatt nem írnod, mert én a legcsunyább írást is szívesen olvasom, abban a hitben, hogy szor-

galmas levelezéssel a legesunyább írás is megszépül. — **Jónás Honka.** Amikor én azt ízenem valamelyik unokámnak, hogy: „ugy látszik, eprészni ment a helységed“, ez azt jelenti, hogy megfedekezett arról, hol és mikor kelt a levél. Most is megfedekezett erről, pedig az üzenetek élén minden számban ott van az erre való figyelmeztetés. Így aztán nem tudom, hol van az a helység, amelyben április elején nyári meleg volt és nem tudom, hol van az a kert, amelyikben te minden reggel meglöcsölsz a virágaidat s megnézed, hogy melyiknek van bimbója. Csak azt tudtam meg egész bizonyossággal leveledből, hogy a tanulás jól megy és tudsz már németül: hogy a Cimborát szép és kedves újságnak találd és hogy az ajándék könyveket még nem kaptátok meg. Lám, ha nem feledkezel meg a helységről, ahol kelt a leveled; már rég megkaptad volna a könyveket, de így aligha, mert a kiadó bácsi könyvében az előfizetők helységei szerint vannak bevezetve. Ime, ha elférne az újságban, ezer meg ezer példát tudnék felsorolni arra, hogy a levélírásnak milyen fontos szabálya az, hogy hol és mikor kelt a levél. Máskülönb kedves volt a leveled s küldhetsz rajzot és festményt is, akármennyit. — **Dominits László, Saroltavár, Temesmegye.** Hogyan telt el az én vakációm? Nekem soha sincsen vakációm, csak vannak szabad óráim, amikor sétálhatok a kertemben. Az írók nevét, akiktől olvashatsz, levélben közöltem. Remélem, megkaptad. — **Bíró Ferkó és Gabi, Kolozsvár, Zala Lonci, Temesvár, Záray Margit, Arad.** Most találkozom először a nevetekkel, levelet is várok hát tőletek, nemcsak megfajtást, mert szeretek közelebbről megismerkedni unokáimmal. — **Kovács Sanyi, Mieske, Bihar megye.** Megörültél az üzenetnek s igen várod a könyvet, mert szeretsz olvasni. Eddig bizonyára megkaptad s el is olvastad. Annak igen örvendek, hogy van rádiótok s Imre öcséddel ott is hallgathattok mesét. Édes anyádnak tolmácsold meg üdvözlömetem.

ELLENZÉK

a legrégebb
és legelterjedtebb
magyar napilap

*

*Színház, művészet, zene, Sport,
Sakk, Radio, Automobil rovatok,
Irodalmi melléklet*

CLUJ (KOLOZSVÁR) Str. UNIVERSITATII 8.

Kirándulsz? Ügyelj, tarsolyodban
Stollweck féle Alpia legyen
Hü kísérod ez minden utadban
Ugy a völgyben, mint hegyen.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a rejtvények megjelenését követő hónap 10-ik napja.

PONTREJTVÉNY.

Beküldte: Thury Klárka.

B. A. A. U. Z.

Ha a pontok helyére a megfelelő betűt tesszük, egy nemrég elhunyt híres énekesnő nevét kapjuk.

CSERKÉSZFIUK! CSERKÉSZLÁNYOK!

A Cserkészkönyvtár kötetei ismét kaphatók.

Sztrilich—Dr. Mócsy: Tábóri munkák. Ára 20 lei.

Scherer: A próbaidős cserkész. Ára 15 lei.

Scherer: Cserkészek könyve. Ára 15 lei.

Dr. Buczkó: Törvénytárgyarázat. Ára 15 lei.

Gerő: Térképismeretek. Ára 15 lei.

Postaköltség kötetenként 3 lei. Fenti könyveket csak a pénz előzetes beküldése ellenében (mely levélbélyegben is eszközölhető) szállítjuk. Utánvétellel nem küldjük.

CIMBORA

KÉPES GYERMEKLAP

Szerkesztősége: Batanii-Mici (Kisbaczon) u. p. Batanii-Mari (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék megye). E címre küldendők a Cimbora részére szánt kéziratok, az Elek nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatala: Stumare (Szatmár) Str. Petru Rares (Petőfi-ucca) 43. A kiadóhivatalhoz küldendők a Cimbora előfizetési bejelentései, díjai, könyvrendelések és mindennemű a lap küldését, megszüntetését célzó közlemény.

Előfizetési ára negyedévenként:

Romániában: 100 lei

Csehszlovákiában: 20 csehkorona

Magyarországon: 3 pengő

Jugoszláviában: 50 dinár.

A Cimborá könyvvására

Rendkívül olcsó áru, magas irodalmi értékű könyvsorozatok a Cimborá olvasói számára!

Az eddigi olcsó áru sorozat-akciónk betetőzéséül sikerült olvasóink részére olyan alacsony áru könyvsorozatokat beszerezni, amelyek már csaknem ajándékszámba memek. Alant felsorolunk 5 újabb sorozatot, melyek válogatott ifjúsági műveket tartalmaznak, úgy, hogy a kötetek mindegyike külön-külön öröm a kis olvasó számára.

Gyermekkönyvtár-sorozatok.

Minden sorozat 10 pompás, színes keménykötésbe kötött könyvet tartalmaz, melyek kemény tokba vannak foglalva. E sorozaton belül szebbnél-szebb mesék, történetek gyűjteményét találja az olvasó, melyeket neves magyar és külföldi ifjúsági írók írtak. E sorozatok 6—12 éves gyermekek számára valók.

I. sorozat.

1. Jégországbán
2. A cukros királyfi
3. Robinson Crusoe
4. Cserkészfalu
5. Gulliver utazásai I.
6. Gulliver utazásai II.
7. Mese a két kis lányról.
8. Silda. Tréfás történetek.
9. Indiánus mesék
10. Az eszkimó ikrek.

II. sorozat.

11. Tündérvásár születése
12. A bűvös labda
13. Kinai csodák
14. Grimm legszebb meséi
15. Münchhausen báró csodálatos kalandjai
16. Viráglegendák
17. Mexikói ikrek
18. Andersen meséi
19. Fényesszemű mókus kalandjai
20. Gyermekszínház.

III. sorozat.

21. A liget tündére
22. A bűbajos sziget
23. A kis lord I.
24. A kis lord II.
25. Elefánthistóriák
26. Alice a csodák országában
28. Oroszlán történetek
29. Tigris-történetek
30. Medve mesék.

A tiz-tiz kötetből álló sorozatok ára egyenként, csomagolási és postaköltséggel együtt 166 lei.

Ifjúságikönyvtár-sorozatok.

Az „Ifjúsági könyvtár“ sorozatai 5 díszesen kiállított, keménykötésű könyvből állanak. A kötetek mindegyike mesteri kézzel megírt kalandos történeteket, indiánusok és más exotikus nemzetek között átélt kalandok leírását tartalmazza. A sorozatok kemény tokba vannak foglalva. Az Ifjúsági könyvtár sorozatai 8—14 éves fiúk számára valók.

I. sorozat.

1. Az inkák smaragdja
2. Tamás urfi kalandjai
3. Cserkészek a vadonban
4. Wass Samu gróf utazása Nyugatindióban
5. Kutya történetek.

II. sorozat.

6. A vörös gyémánt
7. Tizenöt hét az indiánok között
8. Villám, egy farkaskutya története
9. A kék gyöngy
10. Magyar László utazása a délafrikai Bihé

Az öt-öt kötetből álló sorozatok ára egyenként, csomagolási és postaköltséggel együtt 160 lei.

Miután e sorozatokból csak korlátolt példányszámmal rendelkezünk, ajánlatos a rendelést mielőbb feladni, mert a fentközölt olcsó áron csak a meglévő készletből szolgálhatjuk ki rendelőinket.

A sorozatokat az összeg előzetes beküldése ellenében vagy utánvét mellett szállítjuk; utóbbi esetben azonban az utánvét díját külön számítjuk fel.

A CIMBORA kiadóhivatala.